

ОЦІНКА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Автори – Цегельник Юлія та Лисенко Марія, студ. групи ЛОГ-19

Науковий керівник – к. е. н., доц. каф. менеджменту,
управління проектами і логістики Черчата А. О.

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Господарювання підприємств на даному етапі розвитку економіки відрізняється збільшенням ступеня нестабільності параметрів зовнішнього середовища. Тому цілі підприємств спрямовані на забезпечення довгострокової стійкості, а не тільки на максимізацію прибутку. У цих умовах ключовим фактором розвитку стає здатність підприємницької структури впливати на зовнішнє оточення бізнесу для досягнення своїх цілей за допомогою відповідних адаптаційних механізмів. Звідси випливає, що життєздатність підприємницької структури в значній мірі обумовлена не тільки фактичною наявністю відповідного ресурсного потенціалу, а й умінням виробляти і розширено відтворювати унікальні ресурси, відсутні в системі ринкового обороту, що в комплексі формує ресурсний потенціал стійкості бізнесу.

«Ресурсний потенціал є можливістю сукупних ресурсів, які знаходяться в розпорядженні підприємства, та визначається їх кількістю, якісними параметрами, складом, співвідношенням і відповідністю цілям, що вирішуються підприємством на тому чи іншому етапі розвитку» [1]. Склад ресурсного потенціалу, механізми його формування істотно відрізняються за галузями і сферами економічної діяльності.

Ресурсний потенціал має на увазі можливості організації по використанню наявних у неї ресурсів і ресурсів, які підприємство не використовує, але які є у зовнішньому середовищі і тих, які можуть з'явитися в майбутньому. Таким чином, можна виділити два основних напрямки дослідження ресурсного потенціалу – ресурсний і результативний. Перший з них розглядає ресурсний потенціал як сукупність ресурсів господарського суб'єкта, а другий, в свою чергу, як здатність господарської системи освоювати ресурси для задоволення існуючих потреб. Аналіз процесу оцінювання потенціалу підприємства свідчить, що проаналізувати ресурсний потенціал можливо з використанням узагальнюючого показника, сформованого з урахуванням всіх особливостей структури і діяльності підприємства.

В результаті вивчення літератури з'ясовано, що при оцінці ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства найчастіше застосовуються витратні, ресурсні, результативні та комплексні системні методи [2–6].

При цьому слід зазначити, що система оціночних показників при визначенні рівня ресурсного потенціалу підприємницької системи може відображатися показниками, що характеризують аналіз руху елементів ресурсного потенціалу, поточний стан елементів ресурсного потенціалу, ефективність використання елементів ресурсного потенціалу.

Вчені [7] пропонують проводити експертну оцінку за допомогою методу «Дельфі», націленого на виявлення переважаючої думки по певній проблемі без урахування думки інших експертів. Оцінці підлягають такі складові ресурсного потенціалу як технічні ресурси, технологічні ресурси, просторові ресурси, управлінські ресурси, інформаційні ресурси, кадрові ресурси. При цьому для оцінки кожного окремого елемента ресурсного потенціалу та його властивостей може бути використана шкала Харрінгтона. Також окремі дослідники пропонують використовувати методіку, яка дозволяє провести оцінку ресурсного потенціалу через сукупність [8; 9]. Оцінка використання ресурсного потенціалу підприємства дозволяє виявити резерви в його виробничо-господарської діяльності. В основу такої оцінки покладено відтворювальний

підхід до використання потенціалу підприємства, який передбачає аналіз його ресурсного, витратного і результатного станів. Все це дозволяє отримати інформацію про підсумки господарської діяльності підприємства, виявити резерви, оцінити шляхи можливого підвищення ефективності функціонування підприємницької структури. Процес використання ресурсного потенціалу характеризують такі параметри як продуктивність і ефективність. Продуктивність забезпечує оцінку використання кожної групи ресурсів конкретним показником, а ефективність допомагає оцінити рівень його системного використання [10].

Таким чином, при використанні методики оцінки ресурсного потенціалу підприємств та системи показників оцінки ефективності можуть бути систематизовані розрізнені процеси і функції. Перший етап починається зі збору первинної та вторинної інформації про діяльність підприємств і ринку. Визначаються основні цілі підприємства, його вихідні і кінцеві показники господарської діяльності. Другий етап полягає в аналізі інформації і визначенні показників, які відповідають за життєдіяльність підприємства, причому, якщо який-небудь показник дорівнює або менше 0, то продовження аналізу не має сенсу. Третій етап включає в себе визначення показників оцінки ефективності елементів ресурсного потенціалу. На даному етапі доцільно використовувати систему показників оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу.

Список використаних джерел

1. Міценко Н. Г., Титар С. В. Проблемний аналіз в управлінні ресурсним потенціалом торговельних підприємств. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2011. Вип. 21.10. С. 317–322.
2. Шатрова А. П. Алгоритм внедрения методики оценки ресурсного потенциала предприятия сферы услуг. *Проблемы современной экономики*. 2009. № 3. С. 393.
3. Методи оцінювання потенціалу роз витку підприємств. *Економіка : проблеми теорії і практики*. Харків : ХЕУ, 2005. С. 374–383.
4. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.
5. Шаманська О. І. Основні напрямки підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. Вип. № 6 (132).
6. Сердак С. Е. Принципи ефективного управління ресурсами суб'єктів господарювання. *Академічний огляд*. 2008. № 2. С. 83–88.
7. Гончарова С. Н. , Гуденица О. В. Оценка качественных параметров ресурсного потенциала предприятия. *Учет и статистика*. 2009. № 1. С. 79–83.
8. Стец І. І. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2010. 674 с.
9. Лапин Е. В. Экономический потенциал предприятия : монография. Сумы : Университетская книга, 2002. 310 с.
10. Плотницька С. І. Ресурсний потенціал підприємства як фактор побудови ефективної стратегії конкурентоспроможності. *Ефективна економіка : електронне наукове фахове видання*. 2015. № 4. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4487&p=1>